

SAMMA YRKE
OLIKA LÖN

LÖNELOTSARNA®

Rapporten har tagits fram av expertnätverket Lönelotsarna. Vår tidigare rapport om de strukturella löneskillnaderna (2017) följs nu upp av en närmare studie av löner och löneskillnader mellan kvinnor och män som har samma yrke. Vi tre som genomfört studien har i våra olika uppdrag inom det arbetsmarknadspolitiska området kunnat konstatera hur den systematiska nedvärderingen av kvinnors arbete alltjämt fortsätter. Vi vill med dessa studier bidra till ökade insikter och kunskaper om hur löneskillnaderna mellan kvinnor och män formerar sig. Det är hög tid för ansvariga inom lönebildningen att agera för en hållbar lösning.

Rapporten presenteras i samarbete med Sveriges Kvinnolobby och Fredrika Bremer Förbundet.

Formgivning: Eva Jais-Nielsen

ISBN: 978-91-983631-3-5

OM FÖRFATTARNA

Lönelotsarna är ett expertnätverk som stödjer organisationer i deras arbete för en genomtänkt lönebildning på sakliga grunder.
www.lonelotsarna.se

Anita Harriman har arbetat med lönepolitiskt utvecklingsarbete i statliga myndigheter och andra organisationer som utredare och chef. Hon har publicerat ett flertal skrifter om metoder för könsneutral lönebildning och individuell lönesättning.

Lena Johansson är expert på jämställdhetsstatistik och har arbetat på Statistiska central-

byrån och Regeringskansliet. Hon har medverkat i ett flertal statliga utredningar och författat skrifter om jämställda löner.

Marie Trollvik har bred erfarenhet från olika chefsjobb i privat och offentlig sektor. Hon har lett stora EU-projekt inom jämställdhetsområdet och ansvarat för regeringens och Sveriges Kommuner och Landstings Program för hållbar jämställdhet.

Lönelotsarna svarar själva för innehållet i rapporten.

NÅGRA ORDFÖRKLARINGAR

Kvinno- och mansdominerade yrken: Yrken som har mer än 60 procent kvinnor räknas som kvinnodominerade och yrken med mer än 60 procent män som mansdominerade.

Jämn könsfördelning: Yrken som har mellan 40 och 60 procent av vardera könet. I denna rapport benämns de **Jämna yrken**.

Samma yrken: Yrken som har samma eller i det närmaste samma arbetsuppgifter, motsvarar Diskrimineringslagens benämning ”lika arbete”. I denna studie räknas yrken med samma SSYK-kod som samma yrke. Det är så nära vi kan komma begreppet samma yrke. SSYK kan innehålla vissa felkällor exempelvis att arbetsgivare kan klassificera yrken fel eller att vissa SSYK-koder innehåller flera olika yrken. Ett exempel är banktjänsteman.

Likvärdiga yrken: Ett yrke är likvärdigt med ett annat om det vid en sammantagen bedömning ställer lika stora krav i fråga om kunskap och färdigheter, ansvar, ansträngning samt arbetsförhållanden.

Strukturella löneskillnader: Löneskillnader mellan likvärdiga yrken som inte kan förklaras med sakliga skäl, såsom olika krav

i arbetet eller de anställdas prestation och skicklighet.

Värdediskriminering innebär att yrken som i huvudsak innehas av kvinnor värderas, och därmed betalas, lägre än yrken med liknande kvalifikationskrav som i huvudsak innehas av män.

SSYK: Standard för svensk yrkesklassificering SSYK 2012 är en standard för att klassificera yrken efter vilket arbete som utförs. Den bygger på en internationell klassificering (ISCO-08) och utformas i Sverige av Statistiska centralbyrån och Arbetsförmedlingen.

Begreppet lön som det används i denna rapport är månadslön, som förutom fast lön innehåller fasta lönetillägg och ett stort antal rörliga tillägg. Alla löner är uppräknade till heltid.

Delsektorer inom privat sektor: Industrisektorn är definierad som Svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI) 01–43 och tjänstesektorn SNI 45–98.

Om diagrammen: Observera att värdeaxeln är bruten i alla lönediagram.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Lönebildningens aktörer	9
Lönebildningen	9
Parterna på arbetsmarknaden	9
Diskrimineringsombudsmannens uppdrag	10
Medlingsinstitutet	11
Privat sektor – Resultat	12
Kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken	12
Lön efter ålder och sektor	14
Lön efter utbildningsnivå	14
Lön i 30 yrken	15
Tio yrken i industri- och tjänstesektorn	16
Prislappen för lika lön i samma yrke i privat sektor	17
Offentlig sektor – Resultat	18
Kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken	18
Lön efter ålder och sektor	20
Lön efter utbildningsnivå	20
Lön i 30 yrken	21
Från kvinnodominans till mansdominans	22
Lön i vården	23
Prislappen för lika lön i samma yrke i offentlig sektor	25
Olika prislappar	26
Kön bestämmer lön	27
Bilagor	
Yrken efter könsfördelningen i yrket, privat sektor	30
Yrken efter könsfördelningen i yrket, offentlig sektor	32
Yrke, lön, antal och kostnad efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket, privat sektor	34
Yrke, lön, antal och kostnad efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket, offentlig sektor	35

Sammanfattning

I VÅR TIDIGARE RAPPORT om strukturella löneskillnader beräknades kostnaden för värdediskrimineringen till 76 miljarder. I den här studien har vi fokuserat på kvinnors och mäns löner i samma yrke. Studien visar att det fortsatt är stora löneskillnader till kvinnors nackdel. Om kvinnor skulle ha samma lönenivå som män i alla yrken skulle kostnaden bli 17 miljarder kr i privat sektor och nästan 5 miljarder kr i offentlig sektor.

Nedvärderingen av kvinnors arbete har alltså även negativ effekt på kvinnors löner när kvinnor arbetar i samma yrke som män. I vidare mening kan sägas att värderingen och synen på kvinnors arbete och insatser på arbetsmarknaden är systematisk och avspeglar sig i lägre löner.

Under vårt arbete med analysen blir det alltmer uppenbart att oberoende av indelningar i materialet är könet den avgörande förklaringen till löneskillnaderna. Vi har studerat löner och löneskillnader mellan kvinnor och män i 366 yrken inom privat och offentlig sektor, delsektorer, åldersgrupper och utbildningsnivåer. Ofta uppdelade på kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken. Mönstret är genomgående och systematiskt. Det betalar sig helt enkelt sämre att vara kvinna. Detta händer här och nu trots att alla säger sig vilja ha jämställda löner.

Vid årsskiftet 2017 återinfördes lönekartläggningsbestämmelserna med krav på årliga kartläggningar och skriftlig dokumentation för arbetsgivare med 10 eller fler anställda. Lagstiftningen är bra och tydlig, löneskillnader mellan kvinnor och män, i lika och likvärdiga arbeten, ska vara sakligt motiverade och inte ha samband med kön. Men det finns betydande brister i efterlevnaden av lagstiftningen och en historik av direkt motarbetning av bestämmelserna.

I studien har vi gjort analysen på makronivå, men det torde knappast finnas någon som hävdar att skälen till lägre lön är att kvinnor i allmänhet är mindre motiverade, mindre produktiva eller presterar sämre än män. För de flesta anställda sätts lönen av den enskilde arbetsgivaren i samverkan med det lokala facket och där uppstår mönstret.

Löner sätts varje år och lönekartläggningen måste ses som en integrerad del i lönebildningen. Huvudorganisationer för arbetsgivarna och facken har ett avgörande ansvar att förse sina lokala parter med kunskap och metoder om detta.

Studien av kvinnor och män i samma yrke visar i sammanfattning:

- Män har högre lön än kvinnor i 281 av de 366 yrken som vi studerat.
- Löneskillnaderna återfinns i varje grupp av kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken.
- Privat sektor: i varje grupp har män totalt sett högre lön än kvinnor. Skillnaden är störst i jämna yrken med 2 900 kr. Kvinnor i kvinnodominerade yrken har lägst lön, 27 900 kr och män i jämna yrken har högst lön, 35 200 kr.
- Offentlig sektor: i kvinnodominerade och jämna yrken har män högre lön än kvinnor. Skillnaden är störst i jämna yrken med 3 300 kr. Kvinnor i kvinnodominerade yrken har lägst lön, 28 400 kr. Män i jämna yrken har högst lön, 42 900 kr. I mansdominerade yrken har kvinnor i genomsnitt något högre lön.
- Lönen ökar med stigande ålder för både kvinnor och män fram till 55 års ålder i privat sektor. I offentlig sektor fortsätter den att stiga även i den äldsta åldersgruppen. Redan i den yngsta åldersgruppen har män högre lön än kvinnor. En löneskillnad som ökar med stigande ålder. Det gäller både privat och offentlig sektor.
- Utbildning lönar sig alltid – men bättre för män. Löneskillnaderna är störst i yrken som kräver högskoleutbildning. Det gäller både privat och offentlig sektor.
- Lönenivån är högre för både kvinnor och män i industrisektorn i de flesta studerade yrkena. Men löneskillnaderna mellan könen är också större i industrisektorn jämfört med tjänstesektorn.
- Yrken inom utbildningsområdet visar att ju större andel män, desto högre lön och större löneskillnad mellan könen. Samtidigt bekräftar resultatet att det gamla mönstret lever kvar; ju äldre elever eller studenter desto högre lön i yrket. Det gäller för båda könen men allra mest för männen.
- Trots att sjuksköterskor är ett starkt kvinnodominerat yrke har män i genomsnitt högre lön i de flesta kategorierna inom yrket.
- Om kvinnor skulle ha samma lönenivå som män i samtliga 366 yrken skulle prislappen för löneskillnaden bli 17 miljarder kr i privat sektor och 4,4 miljarder kr i offentlig.
- Arbetsmarknadens parter, Diskrimineringsombudsmannen och Medlingsinstitutet har ansvar att enskilt och i samråd bryta mönstret.

Inledning

LÖNELOTSARNA GÖR HÄR EN STUDIE av löneskillnader mellan kvinnor och män i samma yrken på hela arbetsmarknaden. Syftet är att identifiera och synliggöra mönster och strukturer i lönebildningen.

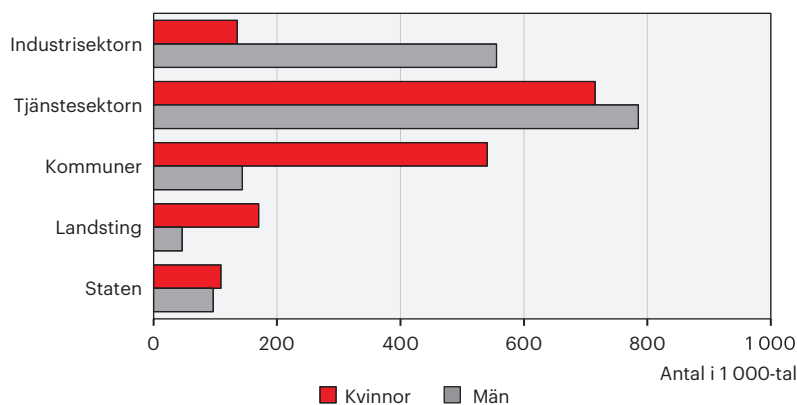
I vår förra rapport studerade vi de strukturella löneskillnaderna och visade att kvinnodominerade yrken konsekvent har lägre löner än mansdominerade yrken med likartade krav. Vi beräknade att prislappen för den strukturella löneskillnaden på hela arbetsmarknaden uppgick till 76 miljarder kr. Genomsnittslönerna för kvinnodominerade yrken var 28 600 kr och för mansdominerade 33 900 kr. Skillnaden var i genomsnitt 5 300 kr.

Rapporten väckte uppmärksamhet och debatt. Många menade att det var bra att äntligen få en grund att stå på när det gäller att jämföra likvärdiga yrken på hela arbetsmarknaden och därmed ha en stabil bas för årliga uppföljningar av strukturella löneskillnader och värdediskrimineringen på arbetsmarknaden. Andra menade att det inte går att jämföra yrken med hjälp av arbetsvärdering och inte heller utifrån SSYK, den svenska standarden för yrkesklassificering, eftersom indelningen är för grov. Fler yrken med olika svårighetsgrad kan till exempel rymmas inom en yrkeskod och det kan finnas felkällor då olika arbetsgivare kan klassificera yrken olika vid inrapportering till Statistiska centralbyrån (SCB).

Vi menar att en jämförelse på övergripande nivå är både möjlig och rimlig. Det är svårt att se hur SSYK-klassificeringen systematiskt skulle innebära att kvinnor i samma yrke som män genomgående skulle ha lägre svårighetsgrad i arbetet och därmed lägre lön. Men debatten har gett oss incitament att gräva djupare i lönestatistiken för att fördjupa kunskaperna om vad som ligger bakom de stora löneskillnaderna.

Vår studie använder Medlingsinstitutets (MI) och SCB:s Lönestrukturstatistik för 2015. De anställda har delats in i yrken som är kvinnodominerade, jämna eller mansdominerade. Några avgränsningar har dock gjorts. Bland annat har militärer och chefsyrken exkluderats. Eftersom vi vill studera de som har etablerat sig på arbetsmarknaden har en avgränsning i ålder dessutom gjorts så att studien omfattar åldersgruppen 25–66 år. Materialet omfattar därmed 3,3 miljoner anställda, två tredjedelar finns i privat sektor och en tredjedel i offentlig sektor. Totalt sett är antalet kvinnor och män som ingår i underlaget nästan lika många men bilden förändras när de fördelas efter delsektor.

Anställda i åldern 25–66 år efter delsektorer 2015

Störst bland både kvinnor och män är tjänstesektorn. För kvinnor är kommunerna den näst största där nära en tredjedel av alla kvinnor finns och för män är det industrisektorn där drygt en tredjedel av alla män finns. Endast i tjänstesektorn och i staten är könsfördelningen jämn. I industrisektorn dominerar männen starkt och i kommuner och landsting dominerar kvinnorna.

I den här studien jämförs kvinnors och mäns löner i samma yrke. I några yrken saknas uppgifter om lön för kvinnor eller män då antalet observationer är för litet. Det innebär att några fler yrken och anställda har exkluderats. Tabellen nedan visar hur många yrken och anställda som studien omfattar fördelade på sektorer.

Yrken, anställda och genomsnittlig lön i åldern 25–66 år som ingår i beräkningarna

Antal och kronor

Sektor	Yrken	Antal		Lön	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privat sektor	181	763 400	1 070 300	30 000	33 500
Offentlig sektor	185	807 200	267 200	29 400	33 400
Samtliga	366	1 570 500	1 337 500	29 700	33 500

Rapporten startar med en analys av löneskillnader i samma yrke i privat sektor, med exempel från ett stort antal yrken. Löneskillnaderna analyseras utifrån yrkets könsfördelning, ålder, om yrket finns inom industri- eller tjänstesektor och vilken utbildningsnivå som krävs. Samma analys görs sedan för den offentliga sektorn uppdelat på kommun, landsting och staten. Därefter beräknas kostnaden för att rätta till löneskillnader för kvinnor och män i samma yrke i respektive sektor. Avslutningsvis diskuteras resultaten och problemen med den svenska lönebildningen och olika aktörers ansvar för jämställda löner.

Lönebildningens aktörer

LÖNEBILDNINGEN

Sverige har sedan länge valt en väg som innebär att lön ska sättas i fria förhandlingar mellan parterna på arbetsmarknaden, utan statlig inblandning. Löner och allmänna anställningsvillkor regleras i kollektivavtal.

Fram till början av 1960-talet var det tillåtet enligt kollektivavtalen att betala olika lön för kvinnor och män trots att de utförde lika arbete. Vid den här tiden ratificerade Sverige ILO-konvention nr 100 om lika lön. Borttagandet av särskilda kvinnolöner och uttalade låglönesatsningar i kollektivavtalen bidrog till att löneskillnaderna mellan könen snabbt började utjämnas. Fram till början av 1980-talet var det en framgångsrik strategi för att höja kvinnornas låga löner. Decennierna därefter har löneskillnaden mellan könen varit förvånansvärt stabil trots att ett antal försök har gjorts för att åtgärda låga löner för kvinnor.

Enligt Medlingsinstitutet (MI) finns det cirka 110 parter på den svenska arbetsmarknaden, 60 fackliga organisationer och 50 arbetsgivarorganisationer. Tillsammans tecknar de cirka 680 kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor.

PARTERNA PÅ ARBETSMARKNADEN

Arbetsgivarnas organisationer

De flesta arbetsgivarorganisationer i den privata sektorn är medlemmar i Svenskt Näringsliv. Som huvudorganisation företräder Svenskt Näringsliv medlemsföretagen gentemot arbetstagarna och deras organisationer men förhandlar inte om löner. Löneförhandlingarna inom den privata sektorn sköts av bransch- och arbetsgivarorganisationer. Inom den offentliga sektorn förhandlar Sveriges Kommuner och Landsting och Arbetsgivarverket fram avtal som sedan anpassas till de olika verksamheterna. Det finns också flera mindre arbetsgivarorganisationer som förhandlar kollektivavtal för sina medlemmar.

Arbetstagarnas organisationer

De tre fackliga centralorganisationerna LO, TCO och Saco driver gemensamma frågor för medlemsförbunden. Förhandlingar om kollektivavtal om löner genomförs av fackförbunden. LO är en sammanslutning av 14 fackförbund. LO:s uppgift är att leda och samordna förbundens strävanden att tillvarata arbetstagarnas in-

tressen på arbetsmarknaden. TCO, som samlar 14 fackförbund, är en påverkansorganisation som arbetar för goda villkor i arbetslivet för landets tjänstemän. Saco är en sammanslutning av 23 självständiga fack- och yrkesförbund för akademiker, som driver akademikernas intressen genom opinionsbildning och aktiviteter.

Internationellt sett har Sverige en mycket hög organisationsgrad där nära 70 procent av de anställda är medlemmar i ett fackförbund. Kvinnor har högre organisationsgrad än män (73 respektive 66 procent år 2015).

Lokala parter

Lönebildningen har förändrats kraftigt sedan 1990-talet. Från centrala förhandlingar som styrde lönesättningen ända till individen, till avtal som endast bestämmer lägsta nivåer för olika områden eller inte har några garantier alls. Lönen sätts i stället i samtal mellan den anställde och närmaste chef.

Ansvar för årliga lönekartläggningar ligger hos den enskilde arbetsgivaren. Syftet med lönekartläggningen är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. Arbetsgivare och de lokala facken har ett betydande ansvar att förhandla och sätta löner som är sakligt motiverade utan koppling till kön.

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNENS UPPDRAG

Alla arbetsgivare ska göra en lönekartläggning varje år. Arbetsgivare med minst tio anställda ska även dokumentera arbetet med kartläggningen.

En del av Diskrimineringsombudsmannens (DO) tillsynsuppdrag handlar om att granska att arbetsgivare följer diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. DO:s tillsyn utövas exempelvis genom att de granskar innehållet i den skriftliga dokumentationen där arbetsgivare beskriver sitt arbete med aktiva åtgärder.

DO inleder en tillsyn genom att begära in uppgifter om arbetsgivarens målinriktade arbete för lika rättigheter och möjligheter. Om arbetsgivaren inte besvarar DO:s begäran kan DO förelägga arbetsgivaren att vid vite skicka in det material som DO har begärt.

Om en arbetsgivare inte avhjälper konstaterade brister i sitt arbete kan DO ansöka om att Nämnden mot diskriminering ska förelägga arbetsgivaren att vid vite fullgöra sina skyldigheter. Antalet ärenden som behandlats av nämnden angående brister i lönekartläggningen är endast ett fåtal.

I rapporten ”Sakligt motiverad eller koppling till kön” (2016) har DO bland annat gjort en analys av arbetsgivares förklaringar till löneskillnader mellan kvinnor och män i ett urval av granskade lönekartläggningar. I rapporten konstateras att kvinnors genomsnittslöner oftare är lägre än mäns i grupper av lika och likvärdiga arbeten. Arbetsgivarnas förklaringar till löneskillnaderna är främst marknadens inverkan och historiska skäl. Andra vanliga förklaringar är arbetstarnas prestationer, investeringar i utbildning och yrkesinriktning. Det generella mönstret, i det underlag som varit möjligt att analysera, visar att lönerna tenderar att vara lägre i kvinnodominerade arbeten jämfört med likvärdiga som är jämna eller mansdominerade.

MEDLINGSINSTITUTET

Enligt instruktionen för Medlingsinstitutet från 2008 ska myndigheten analysera löneutvecklingen från ett jämställdhetsperspektiv och följa frågan om diskriminering i lönesättningen.

Vid sina överläggningar med arbetsmarknadens parter, om kommande och pågående avtalsförhandlingar, ska MI se till att parterna uppmärksammar frågan om jämställda löner. De centrala kollektivavtalen ska konstrueras så att de främjar de lokala parternas arbete med lönefrågor ur ett jämställdhetsperspektiv. Myndigheten ska i detta arbete samråda med DO.

MI gav 2004 ut sin första rapport om löneskillnader mellan kvinnor och män. Sedan 2008 ges den ut årligen med olika fördjupningsavsnitt. MI:s rapporter får stort genomslag i den allmänna debatten.

Privat sektor – Resultat

I DET HÄR KAPITLET GRANSKAR vi löner inom den privata sektorn. Materialet studeras utifrån könsfördelningen i yrket, ålder, delsektor och utbildningskrav. Vi ger exempel på löner inom ett antal olika yrken, allt för att analysera och söka orsaker till löneskillnader mellan kvinnor och män som har samma yrke. I nästa kapitel görs likadant för den offentliga sektorn.

KVINNODOMINERADE, JÄMNA OCH MANSDOMINERADE YRKEN

De 181 yrkena i privat sektor som ingår i studien har delats in i tre grupper: kvinnodominerade, jämna och mansdominerade. Resultatet framgår av tabellen.

Antal yrken och anställda fördelade efter könsfördelningen i yrket

	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken	Samtliga
Yrken	53	44	84	181
Kvinnor	448 400	158 200	156 800	763 400
Män	144 600	150 600	775 000	1 070 300
Samtliga	593 100	308 700	931 800	1 833 600

I de undersökta yrkena finns drygt 1,8 miljoner anställda, 42 procent kvinnor och 58 procent män. De 53 kvinnodominerade yrkena består av drygt 590 000 anställda och de 84 mansdominerade består av drygt 930 000 anställda. De jämna yrkena är 44 och har knappt 309 000 anställda.

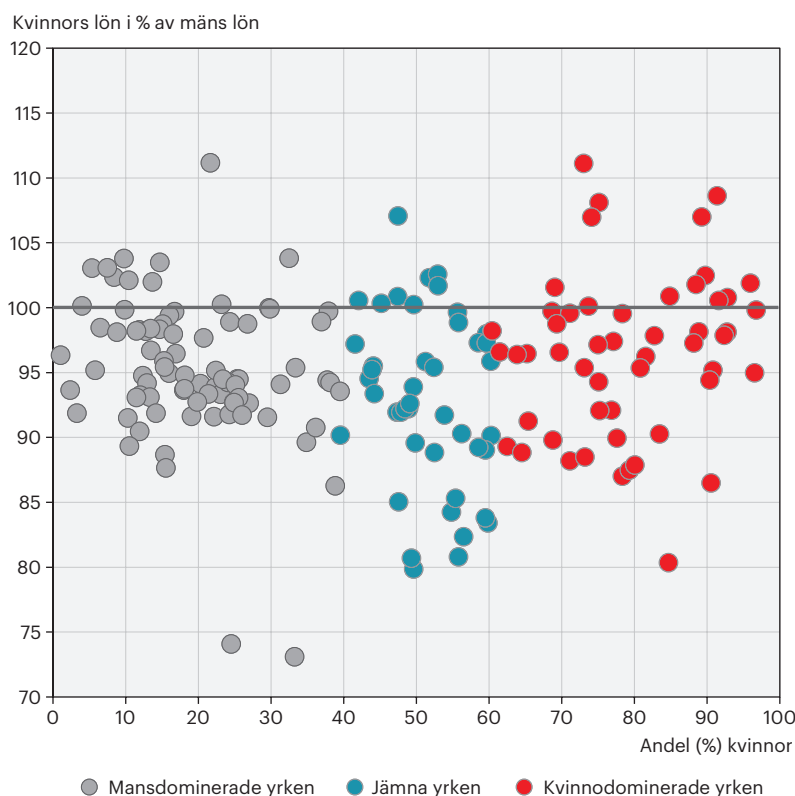
Genomsnittlig lön i kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken

	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken
Kvinnor	27 900	32 300	33 600
Män	29 400	35 200	33 900

I varje grupp har män totalt sett högre lön än kvinnor. Skillnaden är störst i jämna yrken med 2 900 kr. Kvinnor i kvinnodominerade yrken har lägst lön, 27 900 kr och män i jämna yrken har högst lön, 35 200 kr. Uppgifterna är genomsnittsvärden och spridningen är stor inom varje grupp.

Diagrammet nedan visar att kvinnors löner oftast är lägre än mäns löner i samma yrke. Därför hamnar så många yrken under strecket 100 procent.

Kvinnors lön i procent av mäns lön efter andel kvinnor i yrket i privat sektor

I 148 av de 181 yrkena har män högre lön än kvinnor. Det gäller oavsett om yrket har en majoritet av kvinnor eller män, eller om könsfördelningen är jämn. De största löneskillnaderna finns i de jämna yrkena.

I de 84 mansdominerade yrkena har männen högre lön än kvinnorna i 72 och kvinnorna högre än män i 12.

I de 44 yrkena med jämn könsfördelning har männen högre lön än kvinnorna i 36 och kvinnorna har högre lön än män i 8.

I de 53 kvinnodominerade yrkena har männen högre lön än kvinnorna i 40 och kvinnorna har högre lön än män i 13.

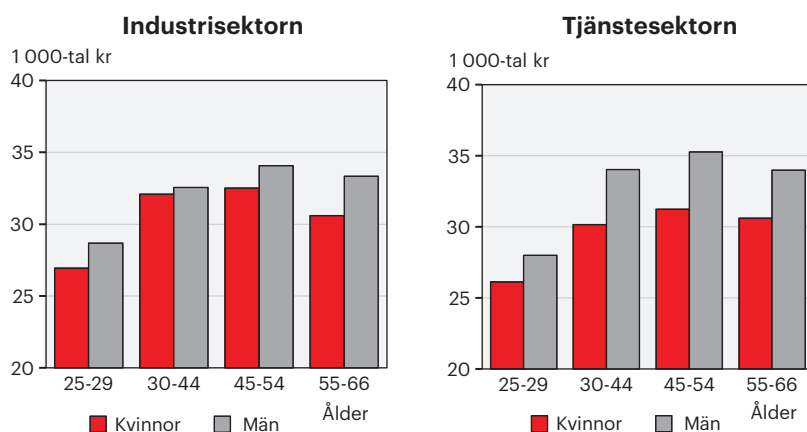
Storleken på skillnaden mellan kvinnors och mäns lön varierar mellan och inom grupperna. När kvinnor har högre lön än män rör det sig ofta om hundralappar. När män har högre lön än kvinnor handlar det ofta om tusenlappar.

LÖN EFTER ÅLDER OCH SEKTOR

I industrisektorn finns 135 400 kvinnor och 555 800 män och i tjänstesektorn 715 400 kvinnor och 785 600 män i vår undersökning. Industrisektorn är alltså mansdominerad, fyra av fem anställda är män, medan tjänstesektorn har jämn könsfördelning, nästan lika många kvinnor som män.

Att män har högre lön i samma yrke förklaras ofta schablonmässigt med mäns längre erfarenhet. Vår studie ger en annan bild. Män har högre lön oavsett erfarenhet mätt i ålder.

Genomsnittlig lön efter delsektor och ålder

Generellt gäller att lönen ökar för både kvinnor och män med stigande ålder fram till åldersgruppen 55–66 år, där lönen minskar för båda könen (uppgifterna avser tvärsnittsdata dvs. lönen för olika åldersgrupper vid samma tidpunkt). Löneskillnaden mellan kvinnor och män är större i tjänstesektorn än i industrisektorn.

LÖN EFTER UTBILDNINGSNIVÅ

Vi har studerat om utbildningsnivån som krävs i ett yrke¹ påverkar löneskillnaderna.

Genomsnittlig lön efter yrkets krav på utbildning

Utbildningsnivå	Kvinnor	Män
Eftergymnasial utbildning 3 år eller mer	39 300	44 800
Eftergymnasial utbildning 2–3 år	34 200	38 600
Gymnasial och kort eftergymnasial	26 700	28 200
Grundskoleutbildning	22 500	23 700

Analysen visar att kvinnor har lägre lön än män inom varje utbildningsnivå. Skillnaden är störst i den högsta utbildningsnivån och minst i den lägsta.

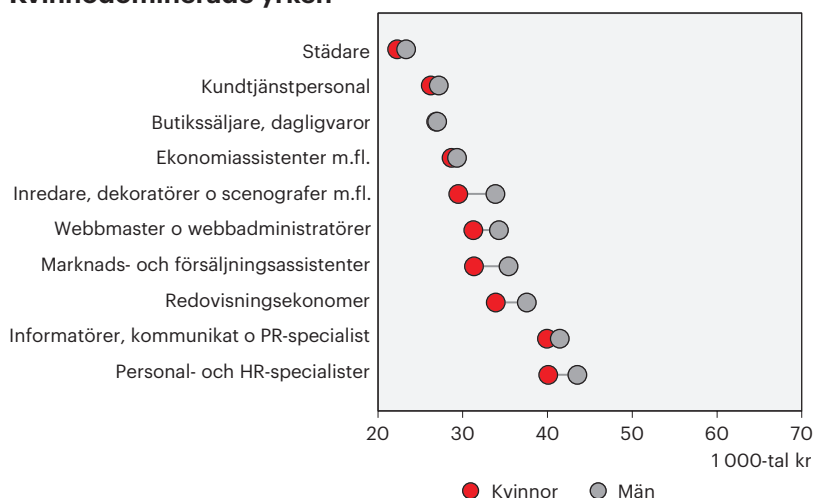
1) Första siffran i SSYK anger yrkets krav på utbildning.

LÖN I 30 YRKEN

De tre diagrammen nedan visar genomsnittslönen för kvinnor och män i 30 utvalda yrken. Dessa yrken representerar något mindre än en tredjedel av de anställda i den privata sektorn.

Genomsnittlig lön i 30 yrken efter könsfördelning, privat sektor

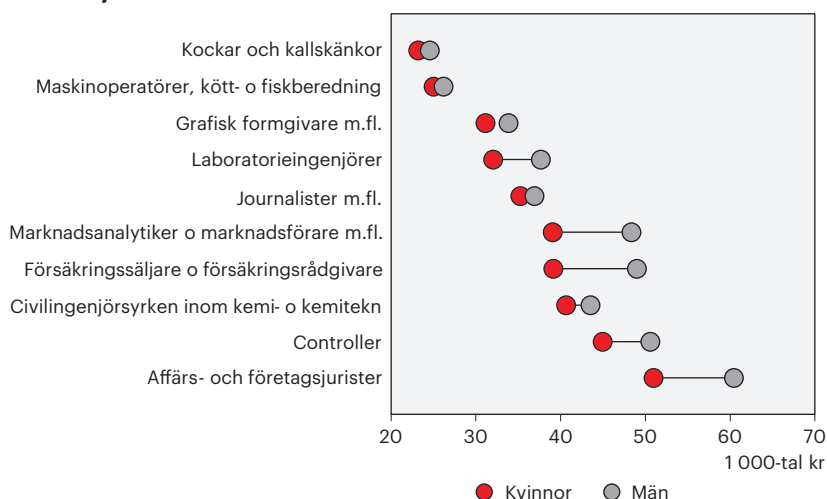
Kvinnodominerade yrken

Diagrammet omfattar 35 procent av alla kvinnor och 34 procent av alla män i kvinnodominerade yrken.

I dessa tio kvinnodominerade yrken har kvinnor mellan 100 kr och 4 400 kr lägre lön än män i samma yrke. Minsta löneskillnaden är i yrket butikssäljare dagligvaror och högsta i yrket inredare m.fl.

Jämna yrken

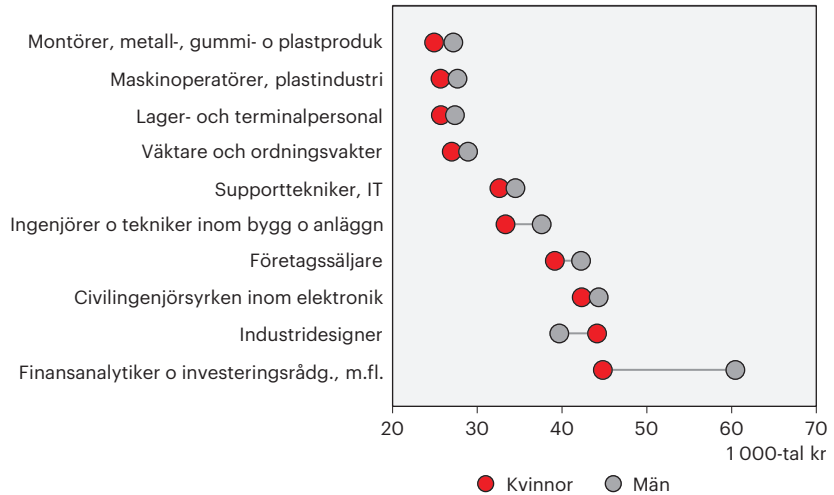

Diagrammet omfattar 31 procent av alla kvinnor och 31 procent av alla män i jämna yrken.

Yrken med de största skillnaderna mellan kvinnors och mäns löner finns bland de jämna yrkena. Skillnaden varierar mellan 1 200 kr och nära 10 000 kr. Minsta löneskillnaden är i yrket maskinoperatörer, kött- och fiskberedning och högsta i yrket försäkringssäljare och försäkringsrådgivare.

Mansdominerade yrken

Diagrammet omfattar 31 procent av alla kvinnor och 21 procent av alla män i mansdominerade yrken.

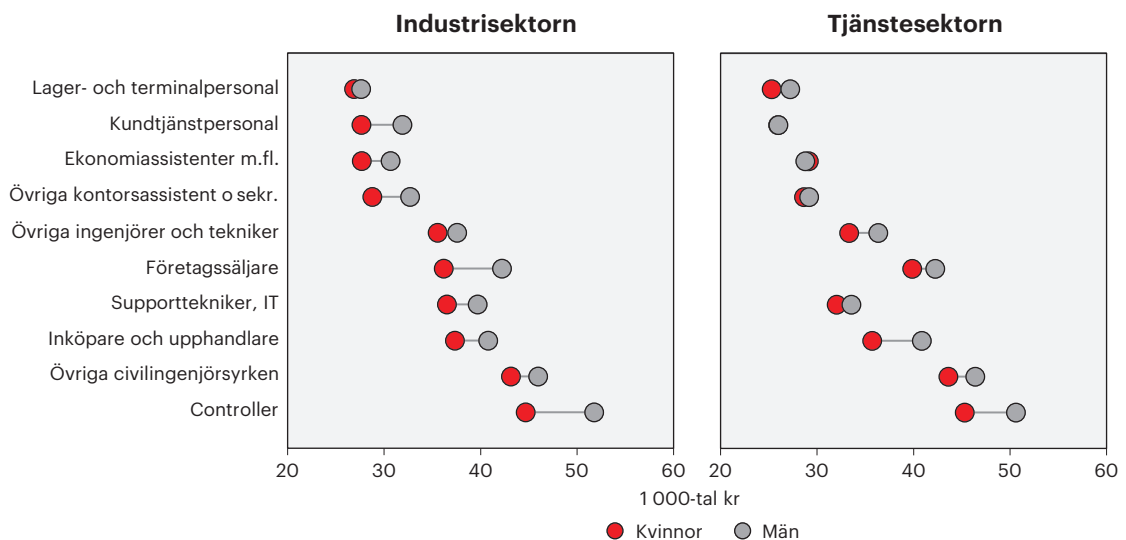

De största löneskillnaderna finns bland de mansdominerade yrkena med 15 700 kr i yrket finansanalytiker och investeringsrådgivare. Lager och terminalpersonal har minst skillnad med 1 700 kr. I yrket industridesigner har kvinnor högre lön än män; 4 400 kr.

TIO YRKEN I INDUSTRI- OCH TJÄNSTESEKTORN

Vi har studerat industri- och tjänstesektorn för att se om löneskillnaderna är olika mellan sektorerna. Det går inte att göra någon heltäckande jämförelse då endast ett fåtal yrken finns där både kvinnor och män är representerade och gemensamma för de båda sektorerna. Vi har funnit tio yrken att jämföra.

Genomsnittlig lön i några yrken efter delsektor

Diagrammen visar att män har högre lön i samtliga 10 yrken inom industrisektorn. Den största löneskillnaden finns i yrket controllers och är 7 100 kr och den minsta skillnaden finns i yrket lager- och terminalpersonal och är 800 kr.

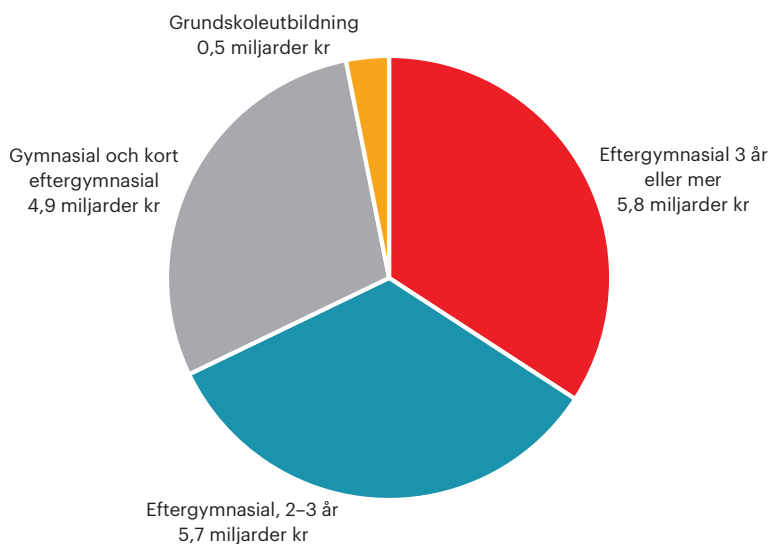
Inom tjänstesektorn har män högre lön i nio av de tio yrkena. Även här finns den största löneskillnaden bland controllers, 5 300 kr. Den minsta skillnaden, 50 kr, finns i yrket kundtjänstpersonal. I yrket ekonomiassistenter har kvinnor högre lön, 300 kr.

I flertalet av våra studerade yrken har både kvinnor och män högre lön i industrisektorn jämfört med tjänstesektorn.

PRISLAPPEN FÖR LIKA LÖN I SAMMA YRKE I PRIVAT SEKTOR

Om kvinnor skulle ha samma lönenivå som män i alla yrken skulle prislappen för löneskillnaden bli 17 miljarder kr i privat sektor. Uppgifterna har beräknats på 181 yrken och avser anställda i åldersgruppen 25–66 år. Det största bidraget till kostnaden, nästan 12 miljarder kr, kommer från yrken som kräver högskoleutbildning, och drygt 5 miljarder av dessa 12 miljarder kommer från yrken med jämn könsfördelning.

Kostnaden 17 miljarder kr fördelade efter utbildningskrav i yrket i privat sektor

Offentlig sektor – Resultat

I DET HÄR KAPITLET GRANSKAR vi löner inom den offentliga sektorn på samma sätt som vi har gjort för den privata. Vi delar upp materialet utifrån könsfördelningen i yrket, ålder, delsektor och utbildningskrav. Vi ger exempel på löner inom ett antal olika yrken, allt för att analysera och söka orsaker till löneskillnader mellan kvinnor och män som har samma yrke.

KVINNODOMINERADE, JÄMNA OCH MANSDOMINERADE YRKEN

De 185 yrkena har delats in i tre grupper efter könsfördelningen i varje yrke: kvinnodominerade, jämna och mansdominerade. Resultatet framgår av tabellen.

Antal yrken och anställda fördelade efter könsfördelningen i yrket

	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken	Samtliga
Yrken	93	41	51	185
Kvinnor	722 200	60 500	24 500	807 200
Män	139 000	53 400	74 800	267 200
Samtliga	861 200	113 900	99 300	1 074 400

I de undersökta yrkena finns 1,1 miljoner anställda, 75 procent kvinnor och 25 procent män. Det finns 93 kvinnodominerade yrken med drygt 861 000 anställda. De mansdominerade yrkena är 51 med knappt 100 000 anställda. Det finns 41 jämna yrken med nära 114 000 anställda.

Genomsnittlig lön i kvinnodominerade, jämna och mansdominerade yrken

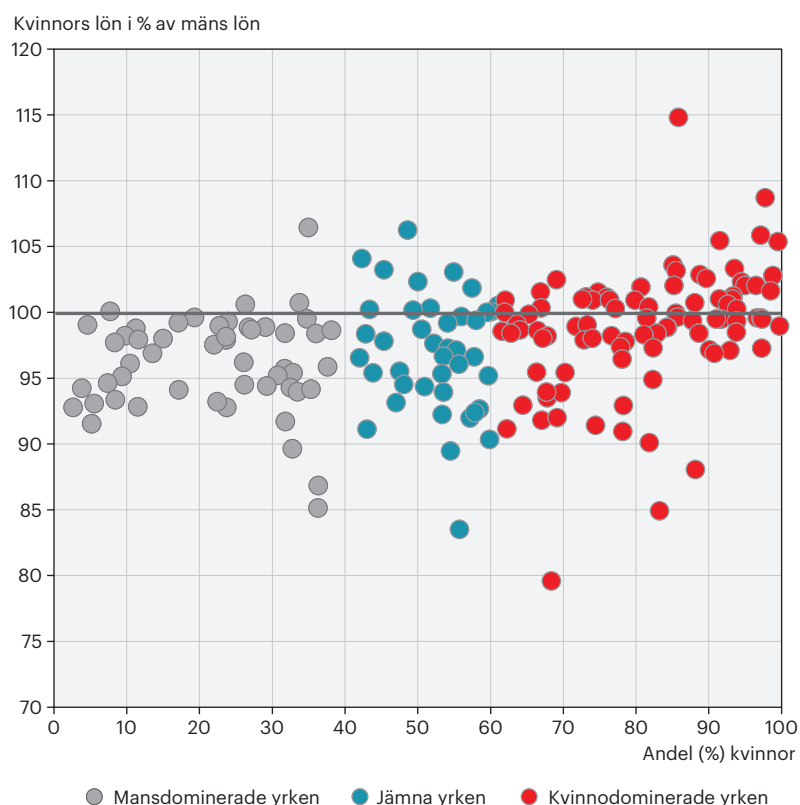
	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken
Kvinnor	28 400	39 600	33 700
Män	30 000	42 900	33 000

I kvinnodominerade och jämna yrken har män högre lön än kvinnor. I mansdominerade yrken har kvinnor i genomsnitt något högre lön. Det beror på att den stora gruppen fastighetsskötare som har låga löner påverkar genomsnittet. Skillnaden är störst i jämna yrken med 3 300 kr. Studien visar att kvinnor i kvinnodominerade yrken har lägst lön, 28 400 kr. Män i jämna yrken har högst lön, 42 900 kr.

Uppgifterna är genomsnittsvärden och spridningen är stor inom varje grupp.

Diagrammet nedan visar att kvinnors löner oftast är lägre än mäns löner i samma yrke. Därför hamnar så många yrken under strecket 100 procent.

Kvinnors lön i procent av mäns lön efter andel kvinnor i yrket i offentlig sektor

I 133 av de 185 yrkena har män högre lön än kvinnor. Särskilt märkbart är det i de mansdominerade yrkena. Att arbeta i ett mansdominerat yrke i offentlig sektor innebär lägre lön i de flesta yrken för kvinnor. Situationen är något bättre i jämna och kvinnodominerade yrken.

I de 51 mansdominerade yrkena har männen högre lön än kvinnorna i 47. Endast i 4 yrken har kvinnor högre lön.

I de 41 yrkena med jämn könsfördelning har männen högre lön än kvinnorna i 30. Kvinnorna har högre lön i 11 yrken.

I de 93 kvinnodominerade yrkena har män högre lön än kvinnor i 56 och kvinnor har högre lön i 37.

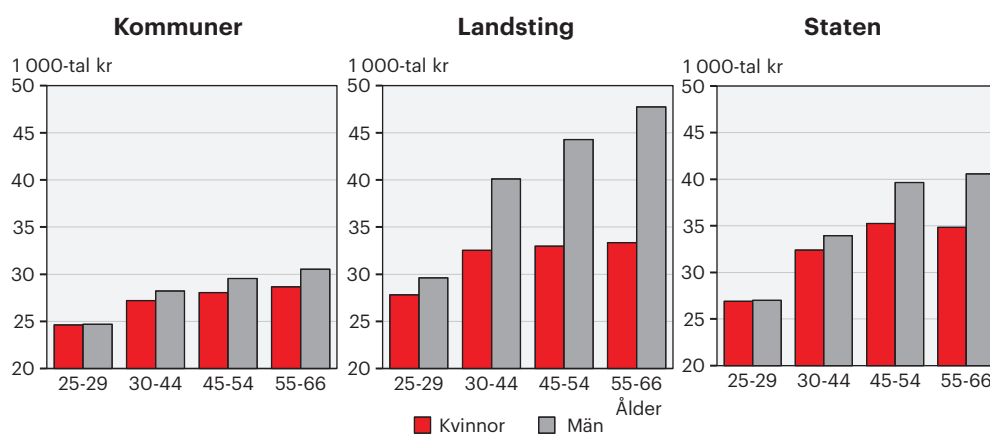
Lönespridningen mellan yrkena är störst bland de kvinnodominerade.

LÖN EFTER ÅLDER OCH SEKTOR

Offentlig sektor har delats upp i de tre delsektorerna kommuner, landsting och staten. I kommunerna finns 540 500 kvinnor och 144 000 män, i landstingen 170 400 kvinnor och 46 100 män. I båda dessa sektorer är nästan var fjärde anställd en kvinna. I staten är könsfördelningen jämn. Här arbetar 109 100 kvinnor och 96 300 män.

En uppdelning i olika åldersgrupper visar att män har högre lön oavsett erfarenhet. Ålder har i studien använts som mått på arbetserfarenhet.

Genomsnittlig lön efter delsektor och ålder

Kvinnor har lägre lön än män i samtliga åldersgrupper. Bland de yngsta är inte skillnaden så stor, men den accelererar med stigande ålder i alla delsektorer och är störst inom landstingen. Kvinnor i den äldsta åldersgruppen i staten har en fallande lönenivå.

LÖN EFTER UTBILDNINGSNIVÅ

När vi studerar utbildningskraven inom yrkena² visas samma mönster i offentlig sektor som i privat sektor.

Genomsnittlig lön efter yrkets krav på utbildning

Utbildningsnivå	Kvinnor	Män
Eftergymnasial utbildning 3 år eller mer	33 400	39 200
Eftergymnasial utbildning 2-3 år	29 400	31 600
Gymnasial och kort eftergymnasial	25 600	26 100
Grundskoleutbildning	22 500	23 500

I varje utbildningsnivå har kvinnor lägre lön än män. Skillnaden är störst i den högsta utbildningsnivån och minst i den näst lägsta.

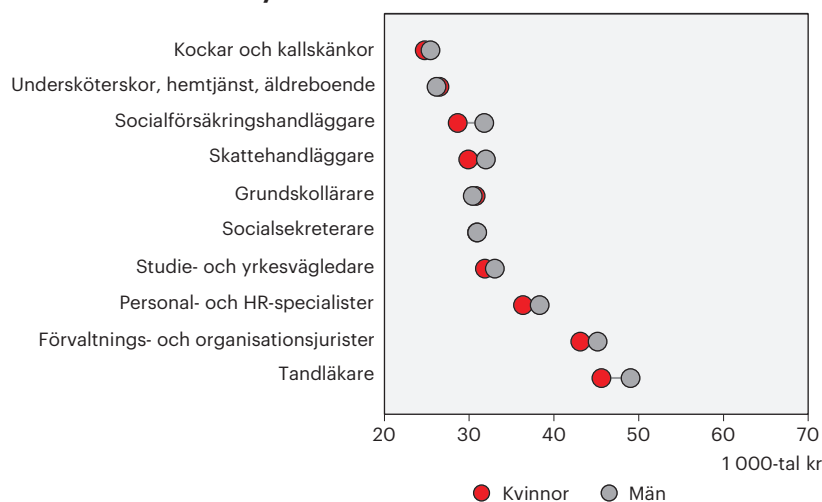
2) Första siffran i SSYK anger yrkets krav på utbildning.

LÖN I 30 YRKEN

De tre diagrammen nedan visar genomsnittslönen för kvinnor och män i 30 yrken. Urvalet representerar nästan en tredjedel av de anställda i offentlig sektor.

Genomsnittlig lön i 30 yrken efter könsfördelning, offentlig sektor

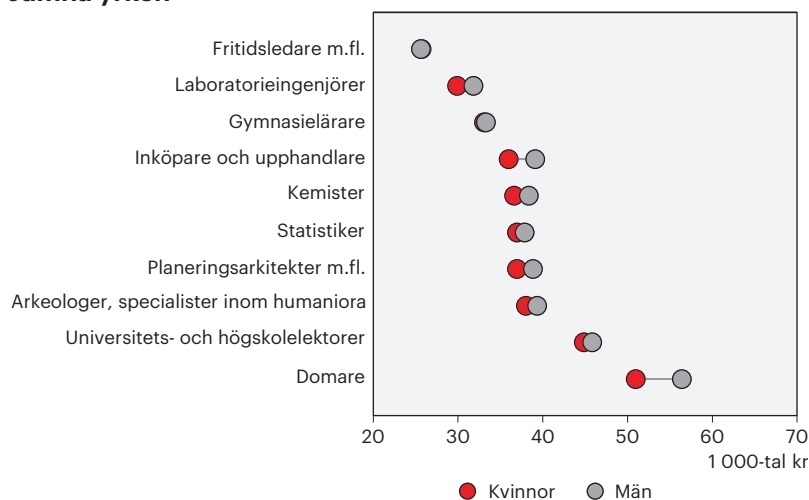
Kvinnodominerade yrken

Diagrammet omfattar 28 procent av alla kvinnor och 27 procent av alla män i kvinnodominerade yrken.

I åtta av tio kvinnodominerade yrken har män högre lön än kvinnor. Den största skillnaden finns bland tandläkare där män har 3 500 kr mer. Kvinnor har cirka 300 kr mer i två yrken; grundskollärare respektive undersköterskor i äldreboende.

Jämna yrken

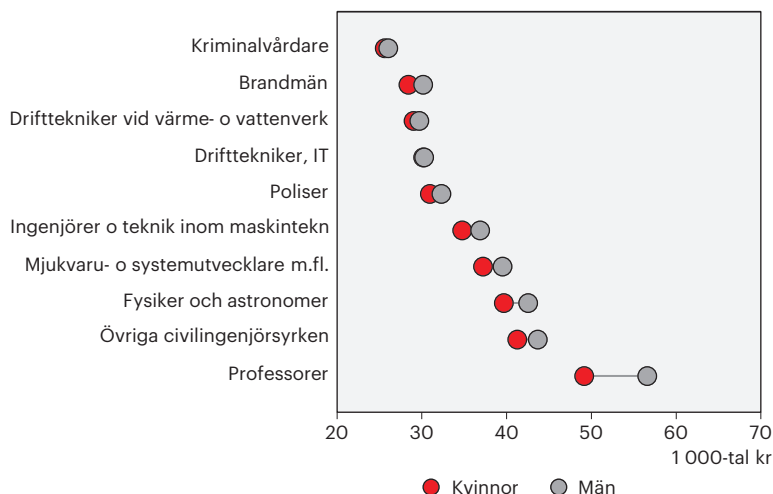

Diagrammet omfattar 40 procent av alla kvinnor och 41 procent av alla män i jämna yrken.

Män har högre lön än kvinnor i nio av de tio jämna yrkena. Skillnaden är störst bland domare där män har 5 500 kr mer än kvinnor. Bland fritidsledare har kvinnor 80 kr mer i lön än män.

Mansdominerade yrken

Diagrammet omfattar 64 procent av alla kvinnor och 53 procent av alla män i mansdominerade yrken.

I de mansdominerade yrkena har män högre lön än kvinnor i alla yrken. Den största skillnaden, drygt 7 400 kr finns bland professorer och den minsta skillnaden, drygt 100 kr finns bland drifttekniker inom IT.

FRÅN KVINNODOMINANS TILL MANSDOMINANS

Vi har sammanställt några yrken inom det pedagogiska området för att studera sambanden när vi rangordnar dem efter könsfördelningen i yrket. Det visar sig att lön och andel män i yrket hänger tydligt samman

Några pedagogiska yrken

Antal, könsfördelning (%) och lön

Yrke	Antal		Könsfördelning		Lön		Differens M:s lön- Kv:s lön
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Förskollärare	53 600	2 000	96	4	28 100	27 600	-500
Grundskollärare	59 100	18 700	76	24	30 700	30 400	-300
Gymnasielärare	12 000	8 700	58	42	33 100	33 300	200
Universitets- och högskolelektorer	3 600	4 300	45	55	44 800	45 800	1 000
Professorer	2 600	4 500	36	64	49 100	56 600	7 500

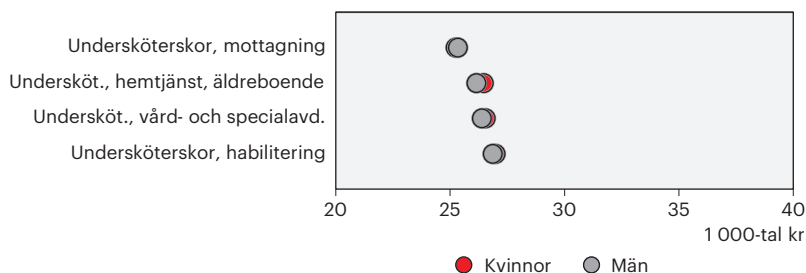
Ju större andel män, desto högre lön och större löneskillnad mellan könen. Samtidigt bekräftar resultatet att det gamla mönstret lever kvar; ju äldre elever eller studenter desto högre lön i yrket. Det gäller för båda könen men allra mest för männen.

LÖN I VÅRDEN

Liknande mönster finns inom vårdyrkena. Nedan illustreras lönenivåer för undersköterskor, sjuksköterskor och läkare.

Den största yrkesgruppen på arbetsmarknaden är undersköterskor. Totalt finns drygt 135 000 i åldersgruppen 25–66 år inom offentlig sektor och 93 procent av dem är kvinnor. Yrket har fyra yrkeskategorier med olika inriktningar och specialiseringar.

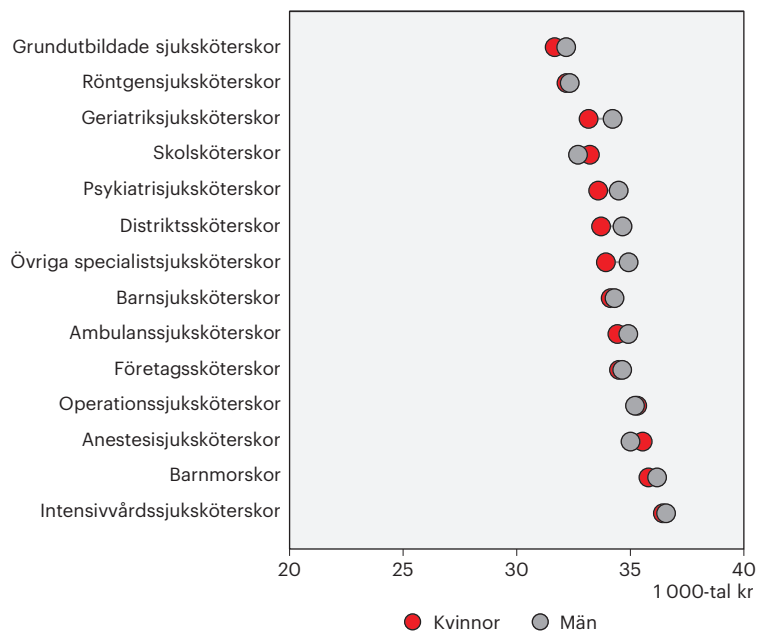
Genomsnittlig lön för undersköterskor

Det finns ingen större löneskillnad mellan de olika inriktningarna och inte heller mellan könen, kvinnor har några hundralappar mer än män i flera av undersköterskeyrkena.

Även sjuksköterskor är en stor och kvinnodominerad grupp med närmare 80 000 anställda i åldersgruppen 25–66 år inom offentlig sektor.

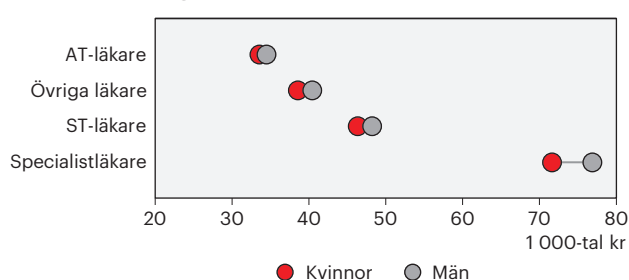
Genomsnittlig lön för sjuksköterskor

Yrket finns inom fjorton yrkeskategorier. I elva av dem har män högre lön än kvinnor. När kvinnor har högre lön är skillnaden mellan 100 och 500 kr. När män har högre lön ligger skillnaden mellan 100 och 1 100 kr. Trots små löneskillnader är mönstret ändå detsamma.

Läkare är ett av de största yrkena med jämn könsfördelning och inom yrket finns stora möjligheter till utveckling och specialisering. Det finns ca 30 000 läkare i offentlig sektor.

Genomsnittlig lön för läkare

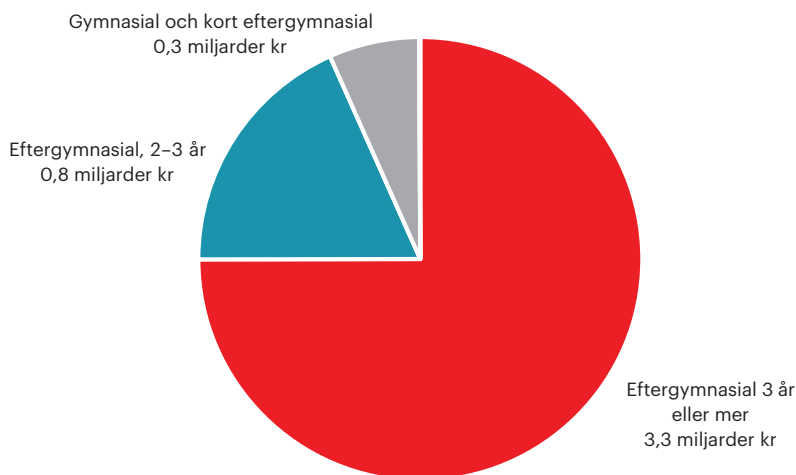

De stora löneskillnaderna mellan kvinnor och män är slående. Det startar redan vid första tjänstgöringen som AT-läkare: män får 900 kr mer än kvinnor. Manliga ST-läkare har 1 900 kr mer och löneskillnaden mellan kvinnor och män som specialistläkare är 5 300 kr. I gruppen övriga läkare, där underläkare ingår, är löneskillnaden 1 900 kr.

PRISLAPPEN FÖR LIKA LÖN I SAMMA YRKE I OFFENTLIG SEKTOR

Om kvinnor skulle ha samma lönenivå som män i alla yrken skulle prislappen för löneskillnaden mellan kvinnor och män som har samma yrke bli 4,4 miljarder kr i offentlig sektor. Uppgifterna har beräknats på 185 yrken och avser anställda i åldersgruppen 25–66 år. Även här kommer det största bidraget till kostnaden, 4,1 miljarder kr, från yrken som kräver högskoleutbildning.

Kostnaden 4,4 miljarder kr fördelade efter utbildningskrav i yrket i offentlig sektor

Olika prislappar

OM KVINNOR SKULLE HA SAMMA LÖNENIVÅ som män i samtliga yrken som vi studerat, skulle prislappen för löneskillnaden mellan kvinnor och män i samma yrke bli 17 miljarder kr i privat sektor och 4,4 miljarder kr i offentlig. Varför blir prislapparna så olika stora?

Det som påverkar kostnadens storlek är antalet kvinnor i yrket och storleken på lönegapet. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män i samma yrke i privat sektor är stora och förklarar en del av prislappen. Det finns också flera yrken där antalet kvinnor är stort och löneskillnaderna är stora mellan könen, se några exempel nedan.

Störst kostnad i **kvinnodominerade yrken**: Banktjänstemän SSYK 3 (10 300 kr skillnad, medelstor grupp kvinnor), Butikssäljare, fackhandel SSYK 5 (3 000 kr skillnad, stor grupp både kvinnor och män), Redovisningsekonomer SSYK 3 (3 600 kr skillnad, stor grupp).

Störst kostnad i **jämna yrken**: Marknadsanalytiker och marknadsförare SSYK 2 (9 300 kr skillnad, medelstora grupper), Försäkringssäljare och försäkringsrådgivare SSYK 3 (9 900 kr skillnad, inte så stora grupper), Specialistläkare SSYK 2 (5 300 kr skillnad, stora grupper).

Störst kostnad i **mansdominerade yrken**: Företagssäljare SSYK 3 (3 100 kr skillnad, största gruppen kvinnor), Lednings- och organisationsutvecklare SSYK 2 (4 500 kr skillnad, medelstor grupp kvinnor), Finansanalytiker och investeringsrådgivare SSYK 2 (15 700 kr skillnad, liten grupp kvinnor).

Antalet kvinnor är ungefär lika stort i privat som offentlig sektor, medan antalet män är betydligt lägre i offentlig sektor, se tabellen. Det medför att den viktade kostnaden blir högre i den privata sektorn.

Yrken, anställda och genomsnittlig lön i åldern 25–66 år som ingår i beräkningarna

Antal och kronor

Sektor	Yrken	Antal		Lön	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privat sektor	181	763 400	1 070 300	30 000	33 500
Offentlig sektor	185	807 200	267 200	29 400	33 400
Samtliga	366	1 570 500	1 337 500	29 700	33 500

Kön bestämmer lön

Resultaten

För varje steg vi tar i analysen bekräftas och tydliggörs mönstret. I vår tidigare rapport redovisade vi den systematiska nedvärderingen av kvinnodominerade yrken. När vi nu studerar lönerna för kvinnor och män i samma yrke blir det tydligt att kön är den avgörande förklaringen till löneskillnaderna.

Vi har undersökt löneskillnader i samma yrke utifrån könsfördelningen, ålder, utbildningskrav och delsektor samt gjort en djupare analys av lönerna i ett stort antal yrken. Oavsett hur vi delar upp materialet framkommer ett sedan länge känt mönster. Kvinnor har lägre lön än män i de flesta yrken på arbetsmarknaden. I yrken med lägre lönenivåer är skillnaderna mindre, medan skillnaderna är större i yrken med högre nivåer. Av 181 yrken i privat sektor har män högre lön i 148 och av 185 yrken i offentlig sektor har män högre lön än kvinnor i 133. Skillnaden finns överallt och oavsett hur vi analyserar materialet.

Indelningen av yrken efter könsfördelning visar att antalet yrken där män har högre lön än kvinnor ökar relativt sett när man går från kvinnodominerade, via jämna, till mansdominerade yrken. Det gäller båda sektorerna. Det betyder att andelen yrken där män har högre lön än kvinnor är högst bland mansdominerade yrken, även om löneskillnaderna är störst i jämna. Det är en paradox att samtidigt som vi arbetar för att skapa en jämställd arbetsmarknad genom att bryta könsstereotypa studie- och yrkesval så är löneskillnaderna totalt sett störst i yrken med jämn könsfördelning.

Lönenivåerna följer utbildningsnivån vilket visar att utbildning lönar sig –men bättre för män. Löneskillnaderna är störst i yrken som kräver högskoleutbildning. Kvinnors investering i längre utbildning ger betydligt sämre avkastning med flera tusenlappar lägre lön för samma yrke varje månad. Detta är en privatekonomisk och samhällsekonomisk förlust.

Ett annat genomgående mönster är att löner och löneskillnaderna ökar med stigande ålder både i tjänstesektor, stat, kommun och landsting. I åldersgruppen över 55 år sjunker lönenivån i privat sektor men löneskillnaderna består.

I de tio yrken som finns inom både industri- och tjänstesektorn visar studien att lönenivåerna är högre i industrisektorn för båda könen, men att löneskillnaderna också är större. Om industrisektorn fortfarande ska sätta ”märket” borde en av de första åtgärderna vara att eliminera löneskillnaderna inom samma yrke inom sektorn.

När det gäller offentlig sektor har kommunerna minst skillnader och landstingen störst. Trots att staten totalt sett har jämn könsfördelning finns betydande löneskillnader. I två stora kvinnodominerade yrken som skattehandläggare och socialförsäkringshandläggare är skillnaden 2 000 respektive 3 000 kr. Det berör många anställda inom statlig kärnverksamhet.

Det finns ett tydligt samband inom de pedagogiska yrkena mellan lön och andel män i yrket. Ju större andel män, desto högre lön och större löneskillnad mellan könen. Ju yngre elever, desto lägre lönenivå och större andel kvinnor i yrket. Det tycks vara en kvarleva från ett förlegat synsätt att undervisa yngre barn inte kräver någon särskild utbildning. I dag har fler kvinnor än män eftergymnasial utbildning och kvinnor kommer in i yrken som tidigare varit mansdominerade. Men löneskillnaderna hänger med, inte minst bland professorerna.

Liknande mönster finns inom vården. I elva av fjorton sjuksköterskeyrken har de fåtal män, som finns inom dessa kvinnodominerade yrken, ändå högre lön. Löneskillnaderna inom läkaryrkena är än mer slående. De startar redan vid första lönesättningen och byggs på vartefter specialiseringen fortgår.

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män kommer inte att försvinna av sig självt, det krävs att erkänna problemet och aktivt verka för att förändra.

Diskrimineringsombudsmannen

Riksdagen har åter infört lagstiftning om årliga lönekartläggningar vars syfte är att upptäcka, åtgärda och förhindra att lön sätts efter kön. Den enskilde arbetsgivaren har i samverkan med de lokala facken ett utmärkt instrument i lönekartläggningarna. Men bestämmelserna efterlevs dåligt. Det visar bland annat DO: s kartläggningar och våra studier om olika lön för samma yrke och strukturella löneskillnader.

DO är den myndighet som har att tillse att lagbestämmelserna följs och behöver utöka sin tillsyn, rådgivning och utbildning. Sanktioner och vitesföreläggande måste bli skarpare och tillsynen drivas mer kraftfullt.

Medlingsinstitutet

När Medlingsinstitutet gör sina årliga uppföljningar av löneskillnaderna mellan kvinnor och män, förklaras den största delen av skillnaderna med att kvinnor och män har olika yrke. Medlingsinstitutet lyfter också fram att lön grundas på information som saknas i statistiken, till exempel jobbet krav på meriter, kompetens, motivation, etc. Därför är det svårt, menar Medlingsinstitutet, att fastställa

om skillnader i utfall mellan kvinnor och män beror på relevanta skillnader i egenskaper.

Vi har visat att yrket som förklaring till löneskillnader är ofullständig. Kön är den avgörande förklaringen. Att förklara det genomgående mönstret låter sig inte göras med mindre än att man anser att kvinnor är mindre motiverade, mindre produktiva eller presterar sämre än män. Medlingsinstitutet bör därför komplettera den årliga lönestatistiken med fördjupade studier av lönestrukturen i samma yrke och noga följa utvecklingen.

Medlingsinstitutet bör också tillsammans med parterna utveckla statistiken för att få en mer träffsäker satsning på jämställda löner.

Arbetsmarknadens parter

Sedan andra delen av 1990-talet har avtalen inom industrin varit normerande och bestämt löneökningstrymmet ”märket” även för andra avtalsslutande parter. Det har gett en lång period av stigande reallöner men har också en avgörande svaghet. Lönenormen gör det ytterst svårt att förändra relativlöner mellan yrkesgrupper och därmed utjämna de strukturella löneskillnaderna mellan kvinnor och män. För att uppnå jämställda löner krävs att parterna kommer överens om att ändra förhandlingsordningen så att verkliga förändringar av lönerelationer blir av. Vi menar att det är nödvändigt med breda partsöverenskommelser för att modernisera lönestrukturen.

Prevent kan tjäna som föredöme för hur parterna gemensamt arbetar med viktiga arbetsmarknadsfrågor. Det är en ideell förening inom arbetsmiljöområdet som ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK och funnits sedan 1940-talet. Prevent förmedlar kunskaper som hjälper företagen att förbättra arbetsmiljön genom att informera, utbilda och ta fram användbara verktyg och metoder. Motsvarande insatser är nödvändiga för att nå jämställda löner.

Det hindrar inte att parterna omgående utvecklar förhandlingsordningen för att utjämna de otidsenliga löneskillnaderna mellan kvinnor och män i samma yrke. Kvinnornas rättmätiga krav på jämställda löner har en tendens att försvinna under avtalsrörelsens gång och de satsningar som ändå görs saknar samordning och långsiktighet.

Samordning och strategi behövs

Under arbetet med studien har vi frågat oss hur det är möjligt att parterna inte ser det genomgående mönstret. I stället nöjer man sig med att löneskillnaderna minskar med ett par tiondels procentenheter om året. Det behövs en nationell samordning och strategi för jämställda löner. Ansvaret ligger hos parterna.

Bilagor

YRKEN EFTER KÖNSFÖRDELNINGEN I YRKET, PRIVAT SEKTOR

KVINNODOMINERADE YRKEN

SSYK	Benämning
2221	Grundutbildade sjuksköterskor
2223	Anestesisjuksköterskor
2225	Psykiatrisjuksköterskor
2232	Barnsjuksköterskor
2250	Veterinärer
2272	Sjukgymnaster
2281	Apotekare
2341	Grundskollärare
2343	Förskollärare
2351	Speciallärare och specialpedagoger m.fl.
2423	Personal- och HR-specialister
2432	Informatörer, kommunikatörer och PR-specialister
2672	Diakoner
3212	Biomedicinska analytiker m.fl.
3213	Receptarier
3240	Djursjukskötare m.fl.
3312	Banktjänstemän
3313	Redovisningsekonomer
3343	Chefssekreterare och VD-assistenten m.fl.
3423	Fritidsledare m.fl.
3424	Friskvårdskonsulenter och hälsopedagoger m.fl.
3432	Inredare, dekoratörer och scenografer m.fl.
3452	Storhushållsföreståndare
3515	Webbmaster och webbadministratörer
4111	Ekonomiassistenter m.fl.
4112	Löne- och personaladministratörer
4114	Marknads- och försäljningsassistenter
4115	Inköps- och orderassistenter
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare
4221	Resesäljare och trafikassistenter m.fl.
4222	Kundtjänstpersonal
4223	Telefonister
4224	Hotellreceptionister m.fl.
4225	Kontorsreceptionister
5111	Kabinpersonal m.fl.
5131	Hovmästare och servitörer
5141	Frisörer
5151	Städledare och husfruar
5222	Butikssäljare, dagligvaror
5223	Butikssäljare, fackhandel
5227	Apotekstekniker
5230	Kassapersonal m.fl.
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.
5311	Barnskötare
5321	Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende
5323	Undersköterskor, vård- och specialavdelning
5330	Vårdbiträden
5342	Vårdare, boendestödare
5343	Personliga assistenter
5414	SOS-operatörer m.fl.
7531	Skräddare och ateljésömmerskor m.fl.
9111	Städare
9119	Övrig hemservicepersonal m.fl.

JÄMNA YRKEN

SSYK	Benämning
2113	Kemister
2145	Civilingenjörerna inom kemi- och kemiteknik
2172	Grafisk formgivare m.fl.
2183	Specialister inom miljöskydd och miljöteknik
2211	Specialistläkare
2212	ST-läkare
2219	Övriga läkare
2359	Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens
2411	Revisorer m.fl.
2412	Controller
2419	Övriga ekonomer
2422	Planerare och utredare m.fl.
2431	Marknadsanalytiker och marknadsförare m.fl.
2614	Affärs- och företagsjurister
2615	Förvaltnings- och organisationsjurister
2622	Bibliotekarier och arkivarier
2642	Journalister m.fl.
2652	Musiker, sångare och kompositörer
2655	Skådespelare
2671	Präster
3115	Ingenjörer och tekniker inom kemi och kemiteknik
3215	Laboratorieingenjörer
3314	Skadereglerare och värderare
3321	Försäkringssäljare och försäkringsrådgivare
3323	Inköpare och upphandlare
3324	Ordersamordnare m.fl.
3341	Gruppledare för kontorspersonal
3359	Övriga handläggare
3411	Behandlingsassistenter och socialpedagoger m.fl.
3422	Idrottstränare och instruktörer m.fl.
5112	Tågvärdar och ombordansvariga m.fl.
5120	Kockar och kallskänkor
5169	Övrig servicepersonal
5221	Säljande butikschefer och avdelningschefer i butik
5312	Elevassistenter m.fl.
5341	Skötare
8131	Maskinoperatörer, farmaceutiska produkter
8151	Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning
8159	Övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.
9629	Övriga servicearbetare

MANSDOMINERADE YRKEN

SSYK	Benämning
2114	Geologer och geofysiker m.fl.
2121	Matematiker och aktuarier
2135	Specialister och rådgivare inom skogsbruk
2141	Civilingenjörssyrken inom logistik och produktionsplanering
2142	Civilingenjörssyrken inom bygg och anläggning
2143	Civilingenjörssyrken inom elektronik
2144	Civilingenjörssyrken inom maskinteknik
2149	Övriga civilingenjörssyrken
2171	Industridesigner
2181	Arbetsmiljöingenjörer, yrkes- och miljöhygieniker
2413	Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.
2414	Traders och fondförvaltare
2421	Lednings- och organisationsutvecklare
2511	Systemanalytiker och IT-arkitekter m.fl.
2512	Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.
2513	Utvecklare inom spel och digitala media
2514	Systemtestare och testledare
2515	Systemförvaltare m.fl.
2519	Övriga IT-specialister
3111	Ingenjörer och tekniker inom industri, logistik och produktionsplanering
3112	Ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning
3113	Ingenjörer och tekniker inom elektronik
3114	Ingenjörer och tekniker inom maskinteknik
3116	Ingenjörer och tekniker inom gruvteknik och metallurgi
3119	Övriga ingenjörer och tekniker
3121	Arbetsledare inom bygg, anläggning och gruva
3122	Arbetsledare inom tillverkning
3322	Företagssäljare
3335	Fastighetsförvaltare
3354	Säkerhetsinspektörer m.fl.
3431	Fotografer
3512	Supporttekniker, IT
3513	Systemadministratörer
3514	Nätverks- och systemtekniker m.fl.
4321	Arbetsledare inom lager och terminal
4322	Lager- och terminalpersonal
4323	Transportledare och transportsamordnare
4420	Brevbärare och postterminalarbetare
5152	Fastighetsskötare
5413	Väktare och ordningsvakter
5419	Övrig bevaknings- och säkerhetspersonal
6113	Trädgårdsanläggare m.fl.
6210	Skogsarbetare
7212	Svetsare och gasskärare
7223	Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete
7231	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer
7321	Prepressstekniker
7322	Tryckare
7323	Bokbindare m.fl.
7411	Installations- och serviceelektriker
7523	Maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri
8111	Gruv- och stenbrottsarbetare
8112	Processoperatörer, stenkross- och malmförädlingsanläggning
8122	Valsverksoperatörer
8129	Övriga maskin- och processoperatörer vid stål- och metallverk
8132	Maskinoperatörer, kemitekniska och fotografiska produkter
8141	Maskinoperatörer, gummiindustri
8142	Maskinoperatörer, plastindustri
8143	Maskinoperatörer, pappersvaruindustri
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.
8171	Processoperatörer, pappersmassa
8172	Processoperatörer, papper
8173	Operatörer inom sågverk, hyvleri och plywood m.m.
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning
8189	Andra process- och maskinoperatörer
8191	Drifttekniker vid värme- och vattenverk
8192	Processövervakare, kemisk industri
8193	Processövervakare, metallproduktion
8199	Övrig drifttekniker och processövervakare
8211	Fordonsmontörer
8212	Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning
8213	Montörer, metall-, gummi- och plastprodukter
8214	Montörer, träprodukter
8219	Övriga montörer
8311	Lokförare
8312	Bangårdspersonal
8331	Buss- och spårvagnsförare
8332	Lastbilsförare m.fl.
8344	Truckförare
9120	Bilrekonstruktörer, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare
9610	Renhållnings- och återvinningsarbetare
9621	Reklamutdelare och tidningsdistributörer
9622	Vaktmästare m.fl.

YRKEN EFTER KÖNSFÖRDELNINGEN I YRKET, OFFENTLIG SEKTOR

KVINNODOMINERADE YRKEN

SSYK Benämning

2161	Arkitekter m.fl.
2182	Miljö- och hälsoskyddsinspektörer
2183	Specialister inom miljöskydd och miljöteknik
2221	Grundutbildade sjuksköterskor
2222	Barnmorskor
2223	Anestesisjuksköterskor
2224	Distriktssköterskor
2225	Psykiatrisjuksköterskor
2227	Geriatrisjuksköterskor
2228	Intensivvårdssjuksköterskor
2231	Operationsjuksköterskor
2232	Barnsjuksköterskor
2233	Skolsköterskor
2234	Företagssköterskor
2235	Röntgensjuksköterskor
2239	Övriga specialistsjuksköterskor
2241	Psykologer
2242	Psykoanalytiker
2250	Veterinärer
2260	Tandläkare
2272	Sjukgymnaster
2273	Arbetssterapeuter
2282	Dietister
2283	Audionomer
2289	Övriga specialister inom hälso- och sjukvård
2341	Grundskollärare
2342	Fritidspedagoger
2343	Förskollärare
2351	Speciallärare och specialpedagoger m.fl.
2352	Studie- och yrkesvägledare
2359	Övriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens
2411	Revisorer m.fl.
2419	Övriga ekonomer
2421	Lednings- och organisationsutvecklare
2422	Planerare och utredare m.fl.
2423	Personal- och HR-specialister
2432	Informatörer, kommunikatörer och PR-specialister
2615	Förvaltnings- och organisationsjurister
2619	Övriga jurister
2621	Museiintendenter m.fl.
2622	Bibliotekarier och arkivarier
2643	Översättare, tolkar och lingvister m.fl.
2655	Skådespelare
2661	Socialsekreterare
2662	Kuratorer
2663	Biståndsbedömare m.fl.
2669	Övriga yrken inom socialt arbete
3212	Biomedicinska analytiker m.fl.
3250	Tandhygienister
3313	Redovisningsekonomer
3322	Företagssäljare
3333	Arbetsförmedlare
3339	Övriga förmedlare
3342	Domstols- och juristsekreterare m.fl.
3352	Skattehandläggare
3353	Socialförsäkringshandläggare
3359	Övriga handläggare
3424	Friskvårdskonsulenter och hälsopedagoger m.fl.
3452	Storhushållsföreståndare
3515	Webbmaster och webbadministratörer

4111	Ekonomiassistenter m.fl.
4112	Löne- och personaladministratörer
4114	Marknads- och försäljningsassistenter
4116	Skolassistenter m.fl.
4117	Medicinska sekreterare, vårdadministratörer m.fl.
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare
4212	Inkasserare och pantlånare m.fl.
4221	Resesäljare och trafikassistenter m.fl.
4223	Telefonister
4225	Kontorsreceptionister
4226	Marknadsundersökare och intervjuare
4410	Biblioteks- och arkivassistenter m.fl.
5113	Guider och reseledare
5120	Kockar och kallskänkor
5311	Barnskötare
5312	Eleveassistenter m.fl.
5321	Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende
5322	Undersköterskor, habilitering
5323	Undersköterskor, vård- och specialavdelning
5324	Undersköterskor, mottagning
5325	Barnsköterskor
5330	Vårdbiträden
5341	Skötare
5342	Vårdare, boendestödare
5343	Personliga assistenter
5349	Övrig vård- och omsorgspersonal
5350	Tandsköterskor
6121	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur
6129	Övriga djuruppfödare och djurskötare
8151	Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning
9111	Städare
9120	Bilreconditionerare, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.

JÄMNA YRKEN

SSYK Benämning

2112	Meteorologer
2113	Kemister
2114	Geologer och geofysiker m.fl.
2122	Statistiker
2131	Cell- och molekylärbiologer m.fl.
2132	Växt- och djurbiologer
2133	Farmakologer och biomedicinare
2134	Specialister och rådgivare inom lantbruk m.m.
2146	Civilingenjörsyrken inom gruvteknik och metallurgi
2163	Planeringsarkitekter m.fl.
2164	Lantmätare
2172	Grafisk formgivare m.fl.
2179	Övriga designer och formgivare
2181	Arbetsmiljöingenjörer, yrkes- och miljöhygieniker
2211	Specialistläkare
2212	ST-läkare
2213	AT-läkare
2219	Övriga läkare
2312	Universitets- och högskolelektorer
2319	Övriga universitets- och högskolelärare

2320	Lärare i yrkesämnen	5326	Ambulanssjukvårdare
2330	Gymnasielärare	5411	Brandmän
2415	Nationalekonomer och makroanalytiker m.fl.	5412	Kriminalvårdare
2431	Marknadsanalytiker och marknadsförare m.fl.	6113	Trädgårdsanläggare m.fl.
2612	Domare	6210	Skogsarbetare
2613	Åklagare	7111	Träarbetare, snickare m.fl.
2623	Arkeologer och specialister inom humaniora m.m.	7114	Anläggningsarbetare
3117	GIS- och kartingenjörer	7232	Flygmekaniker m.fl.
3154	Flygledare	7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer
3215	Laboratorieingenjörer	7311	Finmekaniker
3323	Inköpare och upphandlare	7420	Elektronikreparatörer och kommunikations- elektriker m.fl.
3411	Behandlingsassistenter och socialpedagoger m.fl.	8191	Drifttekniker vid värme- och vattenverk
3423	Fritidsledare m.fl.	8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare
3431	Fotografer	8350	Matroser och jungmän m.fl.
3449	Övriga utbildare och instruktörer	9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare
3521	Bild- och sändningstekniker	9610	Renhållnings- och återvinningsarbetare
5413	Väktare och ordningsvakter	9622	Vaktmästare m.fl.
5419	Övrig bevaknings- och säkerhetspersonal		
6130	Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift		
7322	Tryckare		
7323	Bokbindare m.fl.		

MANSDOMINERADE YRKEN

SSYK	Benämning
2111	Fysiker och astronomer
2135	Specialister och rådgivare inom skogsbruk
2142	Civilingenjörsyrken inom bygg och anläggning
2143	Civilingenjörsyrken inom elektronik
2144	Civilingenjörsyrken inom maskinteknik
2149	Övriga civilingenjörsyrken
2162	Landskapsarkitekter
2226	Ambulanssjuksköterskor
2311	Professorer
2512	Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.
2515	Systemförvaltare m.fl.
2519	Övriga IT-specialister
3112	Ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning
3113	Ingenjörer och tekniker inom elektronik
3114	Ingenjörer och tekniker inom maskinteknik
3119	Övriga ingenjörer och tekniker
3122	Arbetsledare inom tillverkning
3152	Fartygsbefäl m.fl.
3211	Tekniker, bilddiagnostik och medicinteknisk utrustning
3214	Tandtekniker och ortopedingenjörer m.fl.
3240	Djursjukskötare m.fl.
3335	Fastighetsförvaltare
3351	Tull- och kustbevakningstjänstemän
3354	Säkerhetsinspektörer m.fl.
3355	Brandingenjörer och byggnadsinspektörer m.fl.
3360	Poliser
3511	Drifttekniker, IT
3512	Supporttekniker, IT
3513	Systemadministratörer
3514	Nätverks- och systemtekniker m.fl.
3522	Ljus-, ljud- och scentekniker
4322	Lager- och terminalpersonal
4323	Transportledare och transportsamordnare
5152	Fastighetsskötare

YRKE, LÖN, ANTAL OCH KOSTNAD EFTER SSYK-OMRÅDE OCH KÖNSFÖRDELNINGEN I YRKET, PRIVAT SEKTOR

Antal yrken efter SSYK

SSYK	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken
SSYK 2	22	20	20
SSYK 3	12	10	15
SSYK 4	11	–	4
SSYK 5	18	6	4
SSYK 6	–	–	2
SSYK 7	1	–	16
SSYK 8	–	5	31
SSYK 9	2	3	4
Samtliga	66	44	96

Kostnad i miljarder kronor efter SSYK

SSYK	Kvinnodominerade yrken	Jämna yrken	Mansdominerade yrken
SSYK 2	0,8	3,5	1,6
SSYK 3	2,8	1,7	1,3
SSYK 4	1,5	–	0,3
SSYK 5	1,7	0,6	0,1
SSYK 6	–	–	0,0
SSYK 7	0,0	–	0,2
SSYK 8	–	0,1	0,4
SSYK 9	0,4	0,1	0,0
Samtliga	7,2	6,0	3,9

Genomsnittlig lön efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket

SSYK	Kvinnodominerade yrken		Jämna yrken		Mansdominerade yrken	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
SSYK 2	34 600	36 400	40 900	46 600	42 800	45 000
SSYK 3	33 100	40 300	33 200	37 300	36 600	38 800
SSYK 4	28 300	29 500	–	–	26 200	27 800
SSYK 5	25 800	27 000	26 100	27 100	25 800	27 000
SSYK 6	–	–	–	–	24 200	25 600
SSYK 7	28 300	25 400	–	–	27 300	29 100
SSYK 8	–	–	25 700	27 400	27 400	28 500
SSYK 9	22 200	23 300	22 600	22 900	25 000	25 200
Samtliga	27 900	29 400	32 300	35 200	33 600	33 900

Antal anställda efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket

SSYK	Kvinnodominerade yrken		Jämna yrken		Mansdominerade yrken	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
SSYK 2	49 800	13 600	54 100	46 800	43 200	156 500
SSYK 3	51 400	16 000	40 200	41 400	39 600	165 400
SSYK 4	117 900	25 600	–	–	19 600	59 400
SSYK 5	187 000	74 000	27 800	26 600	7 500	37 200
SSYK 6	–	–	–	–	2 100	10 900
SSYK 7	400	100	–	–	9 500	139 500
SSYK 8	–	–	7 200	7 600	31 600	185 600
SSYK 9	41 900	15 300	28 900	28 100	3 600	20 600
Samtliga	448 400	144 600	158 200	150 600	156 800	775 000

YRKE, LÖN, ANTAL OCH KOSTNAD EFTER SSYK-OMRÅDE OCH KÖNSFÖRDELNINGEN I YRKET, OFFENTLIG SEKTOR

Antal yrken efter SSYK

SSYK	Kvinno-dominerade yrken	Jämna yrken	Mans-dominerade yrken
SSYK 2	47	27	12
SSYK 3	13	9	19
SSYK 4	12	-	2
SSYK 5	15	2	4
SSYK 6	2	1	2
SSYK 7	-	2	6
SSYK 8	1	-	3
SSYK 9	3	-	3
Samtliga	93	41	51

Kostnad i miljarder kronor efter SSYK

SSYK	Kvinno-dominerade yrken	Jämna yrken	Mans-dominerade yrken
SSYK 2	2,1	0,9	0,3
SSYK 3	0,6	0,1	0,2
SSYK 4	0,1	-	0,0
SSYK 5	0,1	0,0	0,0
SSYK 6	0,0	0,0	0,0
SSYK 7	-	0,0	0,0
SSYK 8	0,0	-	0,0
SSYK 9	0,0	-	0,0
Samtliga	2,9	1,0	0,5

Genomsnittlig lön efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket

SSYK	Kvinnodominerade yrken		Jämna yrken		Mansdominerade yrken	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
SSYK 2	31 700	33 500	43 900	47 500	40 800	43 800
SSYK 3	29 000	30 100	29 000	29 800	31 900	33 400
SSYK 4	26 000	26 500	-	-	29 300	28 800
SSYK 5	25 500	25 400	25 600	27 400	25 400	26 700
SSYK 6	24 200	24 400	25 500	25 700	24 700	25 000
SSYK 7	23 100	-	29 800	29 100	26 000	27 600
SSYK 8	23 400	23 200	-	-	27 800	28 900
SSYK 9	22 500	22 000	-	-	24 500	25 200
Samtliga	28 400	30 000	39 600	42 900	33 700	33 000

Antal anställda efter SSYK-område och könsfördelningen i yrket

SSYK	Kvinnodominerade yrken		Jämna yrken		Mansdominerade yrken	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
SSYK 2	317 500	72 900	43 200	39 800	8 900	18 000
SSYK 3	39 700	11 500	15 700	12 500	9 700	23 500
SSYK 4	46 600	5 400	-	-	500	1 100
SSYK 5	289 600	46 000	1 400	1 000	3 300	18 200
SSYK 6	200	0	100	100	700	2 200
SSYK 7	-	-	0	0	200	3 600
SSYK 8	300	100	-	-	500	5 600
SSYK 9	28 200	3 000	-	-	600	2 700
Samtliga	722 200	139 000	60 500	53 400	24 500	74 800

www.lonelotsarna.se